

N°. 4292.

1766.

Carl König des Observatoris (König)

Märkide selletamine.

○ Noor ku.

○ Esimenne werendel.

○ Tais ku.

○ Wiinne werendel.

○ Hea aadrit lasta.

○ Hea kuyppo lasta.

○ Hea arstimisse rohko wotta.

○ Hea külwada ning isturada.

○ Hea lapsi wõdrutada.

○ Hea juuksid leikata.

○ Sedda, mis pikkaliste peab kasmama.

○ Hea puid raiuda hone tarwis.

○ Ahjo tarwis.

p. parrast.

p. l. parrast lounat.

e. l. enne lounat.

W. Pühha.

Märkide selletamine.

- Noor ku.
- Esimenne werendel.
- Sais ku.
- Wiinne werendel.
- Hea aadrit lasta.
- Hea kuppo lasta.
- Hea arstimisse rohto wotia.
- Hea külwada ning istutada.
- Hea lapsi wõbrutada.
- Hea juuksid leikata.
- Sedda, mis pikkoliste peab kashama.
- Hea puid raiuda hõne tarwis.
- Ahjo tarwis.
- p. parrast.
- p. l. parrast lounat,
- e. l. enne lounat.
- W. Pühha.

Ümberleikamis, est, Luk. 2.

1 Peetri pääw	Mika J. E. S.
2 Ukel	Känge
3 Set	L
4 Enok	Külne
5 Metusalem	ja
6 3. Kunn. D.	II, 58. p. l.
7 Julianus	seiged

Jesus 12 aastat wana, Luk. 2, 41.

8 1. D. 3. R. D.	
9 Peatus	Ilmat,
10 Paawli D.	nende
11 Kein	jár
12 Hilarius	rele
13 Belis	on
14 Thir	L

Pulmad Kana Einnas, Joan. 2.

15 2. D. 3. R. D.	4, 2. e. l.
16 Kiebrege	uddu.
17 Tõnnise D.	sed

Essimesse kuni ningatte roma to 14 ja 15. peatükist ja teise aia ramato 12: 15 peatükist saidil.

Suur Jummal oli tänini Israelli rahwa kuni ninga Jarobeami kül'ormo kül'hirmo läbb'pühnud om' mast kurjast me'lest ja wõõra Jummal te'nistus'est ärra ja senna pole' pöördä, et ta

18 Uksel	ja	sedda aiaust
19 Sara	Lum-	õssist Jumma-
20 Wab. Seb.	me	lat piddi auus-
21 Neto	L sad.	tama, ja temma-
Pealikkusi Kapern. Einnas, Matt. 8.		
22 3. D. 3. R. D. C. 10, 43. p. l.		ta peäle loot-
23 Wotta	do	ma. Uggakel
24 Timoteus	ning	Jehowa head
25 Paawli Ams.	peh-	noudmissed oli
26 Holikarpus	met	ko Jarobeami
27 Krisostomus	Il-	kiwisse südda-
28 Karel	mat	me peäl ilma-
 Kristus Laewa peäl, Matt. 8.		
29 2. D. 3. R. D. 2, 15. p. l.		kasfota plund
30 Adelgund	lota.	nenda et ta
31 An		pääw päwalt

12nel selle ku päwal toufed päike kello 8. ning 13he pole tundi, lähhab alla kello 3 ning 14he pole tundi. Pääw on pikk 7. tundi, ja ö 17 tundi.

1	Piiret	☉		rast piddi Je-
2	Küüna p.		niisse	howa om ma
3	Hanna	☾		õigust möda ka
4	Beronika		ja	meel walu-
				maks temma
Umbrohuust, Matt. 13.				wasto minne-
5	5 P. 3 R. P.	☽	5, 29 p. l.	ma ja temmale
6	Siio		uddune.	kulutama, et ta
7	Rikart	☩		tedda ja keit ta
8	Käsperdina		selged	suggu wõssa
9	Salomon	☿		Ma peält sattu-
10	Kolastika		tuul-	maks pidi ar-
11	Eilalia	☾	sed	rakutama ja
Küüne Neisidest, Matt. 25.				temma rili, et
12	6 P. 3 R. P.			e omma kuu-
13	Weningna	☽	10, 27. 3. 1.	ninga kurjust
14	Walentin		ja	heaks fikaud
15	Wauстина	☾		ka temmaga
16	Juliana		fül-	ühte nõuse heit-
17	Aleksander		mat	nuud, hopis om-
				most maast ar-
				ra ja ni laiale
				pillatama et

18	Konfordia	☾		sedda tu-sogi
Wina: Wäest, Matt. 20.				ennam ei pea
19	7 P. enne Kr. III.			nähha ollema.
20	Eugarius	☉	☾	Ja se ahwarda-
21	Zeaias	☾	☾, 13. ek	missa sanna sai
22	Peetri p.		mat	ka warfi Jarõ:
23	Serenus		on	beami tätte s-d:
24	Wadise p.	☿		da wisi: La
25	Wiktorius		nuud	poeg Abia sai
Külwi: Wõhest, Lut. 8. 14.				hätgels ni kan-
26	8 P. enne Kr. III.			geste, et kahhe
27	Leander	☉	1, 9. e. l	peäl olli, kas ta
28	Justus	☩	odata.	piddi ellusse jä-
				ma wri surre-
				m. Et ta nüüd
				omna wanne:

16 nel selle fu päwal touseb päike kello 7. lähhab alla kello 5. päätw on 10 õ agga 14. tundi pikk.

MARTIUS. Vaasto-Ku.

1 Albinus	Ränge	matte melest ar-
2 Medea	L	mas laps olli ;
3 Cers	☉	siis ütles Jarv-
4 Abrian	tuul	beam o m m a
Kristusse Kannatam.		naese wästo :
5 1. P. Vaastus	ja	Wotta, pallun
6 Kotwrid	H	ma, kätte, ja te
7 Wasila p.	D 12, 32. lau	ennast woõraks,
8 Tuhka p.		et ükski ei tun-
9 Wõõri p.	Eunime	ne, et sa kunnin-
10 Mikeus		ga naene olled,
11 Konstantin	tuisk.	waid panne ni-
Kristusse Riisatamis.		suggused alwad
12 2. P. Vaastus	☉ 7, 42. p. l.	riided enne se
13 Ernestus	heit-	umber, et igga
14 Safarias	☉ likkud	üks sind waese
15 Longinus	ja	ja santi suggu
16 Kert		mehhe naeseks
17 Truto		arwab, ja min-
		ne Silo linna,
		wata seäl on se
		prohwet Wõia,
		sesamma on üks

Sel Kuul on 31 Päwa.

18 Willemina		teõsine Jumma-
Kananea Naesest,	Matt. 15, 12.	la prohwet, ja
19 3. P. Vaastus	peäwa	on minnuj rä-
20 Matrona	†	kinud et mapid,
21 Pent	paist-	din kunningaks
22 Kawael	☉ 3, 5. p. l.	sama ülle sesin-
23 Titits	☉ sed	natse rahwa.
24 Kasimir	il-	Wotta ka au-
25 Vaast. M. p.	☉	ded kätte agga
Cest kes kureatist wastwat.	Euf. u.	keif o'go waesel
26 4. P. Vaastus	mat	wisil, kümme
27 Rustab		leiba ja korpiid
28 Rideon	woiksid	ja üks lähker
29 Rido	☉ 12, 49. lau	met, ja minne
30 Adonias	☉	temma jure; kül-
31 Detlaus	tulla.	ta sulle kulutab,
		kuida se poeg-
		lapse käsfi peab
		käima. Siin

ionel selle ku päwal touseh päike kello 6. lähhäb
alla kello 6. päaw on 12. ja 12. tundi pikk.

APRILIS. Jüri=ehk Mahla Ku.

1	Kariol p.	uddu=	näme meie, et
2	W. Paastus	sed	Jarobeam kül
3	Berdmänd	+	teadud, kes se
4	Ambros	nüsket	õige Jummal
5	Maksim.		pidi olla, se
6	Rölestin	D 8, e. l.	pärast lätikas
7	Aron	✠	ta omma naise
8	Liborius	ja	selle Jummal
Jesús kinnid. wisat. Joan. 8.			prohweti jure,
9	W. Paastus		selle käest tar-
10	Essekiel	peh-	tust sama om.
11	Leo	met	ma poja hat-
12	Julius	✠	gusk pärast,
13	Sermasius	✠ 1, 48. e. l.	agga temma ei
14	Kinnal p.		tehtud sdaa
15	Karin	Ilmat.	Jummalat om-
Kristusse süüesõitmisest, Matt. 2.			ma riki rahwa
16	W. Paastus		est austa te
17	Hans	wihma	nistoda, waid
			ta naene pidi
			tunda m a t t a
			prohweti n u d-
			ma, ja wargel
			wisil selle saana

Sel Kuul on 30 Päwa.

18	Valerian		ja	ja eunefuuta-
19	Simon		ja	mist kätte sama,
20	Sime 40 päwa	✠ 8, 39 p. l.		otsego olles ta
21	Sime 40 päwa		felle	Jummal
22	Karissus	✠		mad ta wotud
Kristusse ülestõusminne, Matt. 16.				linni panna ja
23	W. Paastus	Jüri päwa		ta sanita ta käest
24	W. Paastus	järrel		ärareta: Ahia
25	W. Paastus			jare pidi ta
26	Essekiel	fel-		mianema, et se
27	Budolw	✠ 1, 3. e. l.		jo enne head
28	Klaus	✠ ged		sannumed tem-
29	Reinmund	ilmat.		male kulluta-
Kinnipandub ukst, Joan. 20, 19.				nud, siis lotista
30	W. p. ülest. p.	✠		nud jälle head
				sannad kuulda
				sada, Jarobea-
				mi naene teggi

12nel selle ku päwal touseb pätkel pole tundi pär-
 rast kello 4. ning lähkäh alla pool tundi pärast kel-
 lo 7. päaw on pitk 15. ja õ 9. tundi.

MAGUS. Mälo ehk Leht = Ku.

1 Wolbrigi	felge	nenda, kui lunnigas kästnud, ja wottis kätte ja läks ärra Silo ja tullihia kotta. Kullta olleks Ahiat ka pea wõind petta, sest ta ei wõind nähha et ta filmad wannusse parrast tüntsid oltid.
2 Sigismund	taew	
3 Eeldmann	sojad	
4 Kottard	DI, 58.e.l.	
5 Susanna		
6 Domisilla		
Heast Karjastest, Joa. 10.		
7 2 P. p. Allest. P.		
8 Valerius	ja	
9 Job	wihs	
10 Barnabas	ma	
11 Wiktorja	sed	
12 Kert		
13 Liberatus	II, 15.e.l.	
Ürrikesse aia parrast, Joa. 16.		
14 3 P. p. Allest. P.		
15 Schwi	mat.	
16 Jodokus		
17 Erif		
18 Ikuus + pään		

Sel Kuul on 31 Päwa.

19 Potensia	tuulne	ta wäsko räkima ; agga se
20 Pill	2, 17.e.l.	sunnib, kui ta
Kristusse ärramistemis. Joa. 16.		
21 4 P. p. Allest. P.		tulleb, et ta en
22 Emilia	peäwa	nast woõraks
23 Eduard	paist.	teeb.
24 Wendiks		Kui nüüd
25 Eule + pään	sed	Ahia ta jalge
26 Ester	ilmast	eli wõmist kulis,
27 Peet	2, 9.p.l.	kui ta uksest sisse
Sigest Wallumias. Joa. 16, 23.		
28 5 P. p. Allest. P.		tulli, siis hakkas
29 Mart		ta korraldada
30 Petronella	on	nomina ja üt
31 Wikand	lota.	les : Tulle sisse
		Jarobeami
		naene: mis sa
		teed ennast
		woõraks? wa

smal fesse lu päwal touseb päike pole tundi parrast kello 3. ning lähhab alla pole tundi parrast kello 8. päaw ou pisk 17. ü agga 7 tundi.

JUNJUS.

Jani = Ru.

1 Seur f pään	pal.	ta, mind on so
2 Hiskia	*	jure lakkitud
3 Kasmus	la	konwa sanna-
Rõmustaiaast, Joan. 15, 16.		
4 P. p. Aldest. D.	16. p. l.	ga. Sest neu-
5 Noniwatius	wat	da ütleb Jeho-
6 Artemius	*	wa Israeli
7 Eufretia	Ilmat	Jummal: Et
8 Medardus	wih,	minna sind ol-
9 Vertram	...	len rahwa seast
10 Wilem p.	ma	tõstund ja sind
Pühkast waimust, Joan. 7, 47, 23.		
11 Wühhi	7, 3. p. l.	Wüstiks pan-
12 Wühha	Fange	nud omma Is-
13 Wühha	mürista-	raeli-rahwa üt-
14 Mall		le, ja ollen se
15 Witus	misse-	kunninariid se-
16 Justina		weti son käest
17 Kreet	ga.	ärakistunud,
		ja sulle sedda
		annud; ja sinna
		epolle olund kui
		mo sullane. Ta-
		wet, kes mo käs-
		sud piddas, ja

Sel Ruul on 30 Päwa.

Jesus ning Nikodemus, Joan. 3.		kes mo järrel
18 Who J. W. C. 9, 55. e. l.		käiskeigest om-
19 Kermasius		mass ühd mest,
20 Ulgarus	selge	ja tdda agga
21 Rael		tegi/ mis õige
22 Uhlafius	taew	olli mo meest.
23 Pasilius		Agga se olled
24 Jani pään	soie	wõinud ennam
Rikkast Wehhest, Lut. 16.		kuria tehja kui
25 1 P. p. 3. A. J. D.		leit, kes enne
26 Jeremias	5, 1. e. l.	sind olund, ja ol-
27 Sadislauus		led läinud ja
28 Josua	ja	teinud emelele
29 Peter Pawel		teised Jumma-
30 Judit	wihma.	lad ja wallatud
		lutud, et sa
		miud ärritab,
		ja olled mind

1 onel selle Ru Päwal touseb pätk 3. werendel pärrast kello 2. ning lähheb alla üks werendel pärrast kello 9. Pään on pitk 18 ning üks pool tundi. D on 5. ning üks pool tundi.

1 Teobaid	taew	omma seljatoh-
Surest Ohtosõmaajast, Lut. 14, 16.		ha mislanud.
2 P. p. 3. U. 3. P. Heina M.		Sepärrast wa-
3 Kornelius	pilwis,	ka, ma tahhan
4 Ulrif	D 7, 28. e. l.	kurja sata Ja-
5 Anselm		robeami suggu
6 Hektor	wihma	peäle ja Jarob-
7 Erino		beamile ärra-
8 Semerrius	kange	kantada, mis
Kadduunt lambast, Lut 15, 1.		heina wasto-
9 3 P. p. 3. U. 3. P.		lusseb, mis kal-
10 Israel	tunul	lis ja alw on
11 Eleonora	⊙ 1, 37. e. l.	israeli seas, ja
12 Hindrik	müris-	tahhan ärra-
13 Marrete p.	tomis-	pühtida Jarob-
14 Ponawent	sega.	beamit suggu
15 Apost. Jagg		järrele, utiego
Olge Urwoltsed, Lut. 6, 16.		sitta ärrapühhi-
16 4 P. p. 3. U. 3. P.		taise, senni kui-
17 M. Esius	⊙ 7, 43. p. l.	pe ärwalõppeb.
		Kes Jarobea-
		mile surred lü-
		na, sedda pea-
		wad koerad ärr-

18 Rosina		rasõma, ja kes
19 Ruwina	pal.	n ähale surred,
20 Elias	⊙	sedda peawad
21 Daniel	law,	linnaud, mis tae-
22 Apollina	selge	wa al, ärrasõ-
Robtest Kallasajast, Lut. 5, 1.		ma, sest Jeho-
23 5 P. p. 3. U. 3. P.		wa on sedda räs-
24 Kirsti	täew	tiand Ja sin-
25 Jacobi p.	⊙ 8, 10. p. l.	na (Jerobeami
26 Anno	peäwa	naene) wotta
27 Marta	paist-	lätte, minne
28 Peatriks	misfe-	omma kotta,
29 Olowi pääw	ga	kui sojallad lü-
Wariseride õigusfest, Matt. 5.		na sawod, siis
30 6 P. p. 3. U. 3. P.		surred se voeg-
31 Abdon	on lota.	laps ärra. Ja
		keel Israel teeb
		kaebust te räs-
		rast ja matwad

14 nel selle ku päwal touseb päike 3 werendel pärrast kello 4 ning lähhäb alla werendel pärrast kello 7. pääw on pikk 14 ning üks pool, õ agga 9. ning üks pool tundi.

1	Petril Wangi	
2	Annibal	D 6, 5. p. l.
3	Eleasar	Kange
4	Judas	
5	Tomifus	wihm,
4-00	Wiche söötmiss. Mark. 8.	
6	7 P. p. 3. A. J. P.	
7	Jonatus	tuulne
8	Siriakus	⊗
9	Romanus	⊗ 9, 22. e. l.
10	Lauritse p.	ja
11	Herm	pärrast
12	Cisebius	sed.
Walle Prohwetidest, Matt. 7, 15.		
13	8 P. p. 3. A. J. P.	
14	Ello	da
15	Muffi M. p.	⊗ on
16	Isak	⊗ 8. e. l.
17	Onesimus	
18	Leno	

tedda mahha, seft temma üllipäinis peab Jarobeamiile haurda sama, sepärrast et middagi head on leitud temmast Israelli Jemmala rehowa wasto Jarobeami sous. Ja Jehowa wottab ennesele kunningast tösta Jraeli ülle, kes Jarobeami suggu peab ärrakantama sel päwal. Ja mis on nüüdki weel ennekulutada? Jehowa loob ta Israelli mahha, nenda kui

19	Sebald	felged	pillirogo wees
Üllekohtsest Maia piddaj: Luk. 16.			kalsipiddi aetakse. ja kiltub
20	9 P. p. 3. A. J. P.		Israelli ärra se
21	Wilibert	peäwa	hea ma peält,
22	Safeus	⊗	mis ta nende wannemille on
23	Barsabas	paist.	annud, ja pillab
24	Petril p.	⊗ 11, 37. e. l.	neid laiale teile
25	Ludwif		pole Wraatiõe,
26	Jreneus	sed	sepärrast et
Jerusalemma ärrarikmiss. Luk. 19.			nemmed om-
27	10 P. p. 3. A. J. P.		mad sed on kas-
28	Aufustin	ilmat	watand ja Jehowa ärrita-
29	Joan. Hul.		nud. Ja annab
30	Rebekka	lota.	Israelli ärra
31	Benjamin	⊕	Jarobeami
pattude pärrast, mis ta teinud, ja misgata Israelli saatuud patto teggema.			

1. nel selle tu päwal touseb päife 3. werendel pärrast kello 4. ning lähhab alla werendel pärrast kello 7. pädw on pitl 14. ning üls pool, ü agga 9. ning üls pool tundi.

1	Elidius	D 2, 40. e. l.	Needsammad
2	Elisa		prohweti san-
Bariferi ja Lölneri, Lut. 18.			
3	11 P. p. 3. A. J. P.		nad hakkasid
4	Moses		nüüd warfi
5	Kai	Willo	tõeks sama.
6	Mangnus	ja	Sest Jarobea-
7	Regina	5, 33. p. l.	mi naene wõt-
8	Maria Sünd.	uisket	is kätte, läks
9	Abigael		ära ja tuli
Kurdist ja Keletungist, Mark. 7.			
10	12 P. p. 3. A. J. P.		Sirtsu. Ja kui
11	Põdri pääw	uddu	ta liuna sisse
12	Cirus		tulli, olli selle
13	Amatus	set	poeglapõ hing
14	Ullendans.	C12, 5. Ose.	jo rindus, agga
15	Nikodemus	ilmad	kui ta kunninga
16	Cirwenia		koia läwwe jure
Preestri ja Lewitist, Lut. 10.			
17	13 P. p. 3. A. J. P.		sai, siis surri ta
			ära. Ja nem-
			mad matsid ted-
			da mahha ja
			lelk Israeli tegi
			kaebdust tem-
			ma pärrast Je-
			howa sama jär-

18	Werner		rele, mis ta rä-
19	Wauustus	selge	giand omia
20	Matteuse P.	ja	sullase prohw ti
21	Tõns	tuulne.	Wha läbbi.
22	Morits		Monne aasta
23	Osea	3. e. l.	pärrast kautari
Kümnest Piddalttõbbisest, Lut. 17.			
24	14 P. p. 3. A. J. P.		Israeli riiki
25	Harald	wihma	pea pool inai-
26	Setel		meste ossa ä-
27	Udolv	ning	ra soa läbbi,
28	Wentzel		Jarobea mi
29	Mathli P.	külm.	suggu sai hopis
30	Hieronimus	D 10, 15. e. l.	tõppetud, nenda
			kui rea kuulda
			same, ja Israe-
			li riik sai om-
			malatal nenda

12 nel selle ku päwal touseb päike kello 6. ning lähhab alla kello 6. pääw on pikk 12. ning õ ka 12. tundi.

Wammonasi, Matt. 6, 24.

1 **15 P. p. 3. A. 3. P.**

2 Jairus | wih.

3 Wolrad | ma

4 Brants | sed

5 Wides | kül-

6 Amalia | mat

7 Susanna | **6. 7. 8. 9.**

Mairi-Linna surmest, Luk. 7.

8 **8. 6. P. p. 3. A. 3. P.**

9 Tomasia | ja

10 Purkart | rop.

11 Angelus | put

12 Mai | ilmat,

13 **Cerefia**

14 Kallistus | **6. 7. 8. p. 1.**

Wee, Lebbisest, Luk. 14.

15 **17 P. p. 3. A. 3. P.**

16 Kallus | nende

17 Olep

ärripillatud, et
sest aiast sit sa-
dik ei ole wär-
lige temmast
tunda ehk leida.
Ni tõssifels sa-
wad keil Jeho-
wa ahwarda-
missjed et repär-
rast ei üksi
neid ei pea na-
erma egga
miski panne-
ma. Uga se-
fanna lugu
on sure Jehowa
tootustega, et
neist ei peage se-
le igewähem
tähhele tühjaks
minnema. Se-
pärast ütles
meie Issand
Jesús: Ma ja

18 Lukas

19 Lutsius

järrel

20 Wendelin

21 Ursel

on

Euremast Käsust, Matt. 22.

22 **18 P. p. 3. A. 3. P.** 5, 17. p. 1

23 Salome

selged

24 Florentin

ja

25 Kristian

kül-

26 Amandus

mat

27 Bilip

28 Eng lbr.

ilmat

Alwarud Inaimesest, Matt 9, 1.

29 **19 P. p. 3. A. 3. P.** 5, 8 p. 1

30 Josawat

31 Wolfgang

lota.

taewas lähhe-
hul'a / agga
minno ja min-
no taewase Iss-
sa tootusse ja
muud kannad
jäwad temel's
igaeweste. Se-
pärast ütles ta
Lauet pärast
sõma palwe
sees: Issandal
on hea meel,
neid, kes tedda
kardwad ah-
warda misse
järrast ja tem-
na armo päle
tootwad ta too-

16 nel selle ku pämal touseb päite pole tundi
pärast kello 7. ning lähhab alla pole tundi pärast
kello 5. päaw on pite 9. ü 15. tuadi.

1	Dühade P.		tuste sanno
2	Hinge P.	felge	mõda.
3	Kotlib		
4	Ott	ja	Disuggune
Vulma Ridesst, Matt. 22, 1.			
5	20 P. p. 3. A. J. P. C 5, p. 1		sant asfi ja pah
6	Voltsfer		ha järg olli Is
7	Klaudius	Fülm,	raeli rikis Ja
8	Brits	kange	vobeamiga. Ag
9	Teodora		ga Juda rikis,
10	Martin E.	tuul	kus Reabeam
11	Martin P.		wallitfes, olli
12	21 P. p. 3. A. J. P. C 4, 26. p. 1		kül esimesel
13	Predrik	ja	temma wallit
14	Leopold	lumme	suse ajal Jum
15	Nitanasius		mala kartust
16	Alwinus		weel leda, agga
17	Zonas	saddo	se lõppes pra
18	Cera		ärä ja nurjato
			ello tullid asse
			mele. Kolmes
			simest aastat ol
			ft Reabeam
			kaunis tarf ja

Kawwalast sullasest, Matt. 18.		Jummalat kart
19	22 P. p. 3. A. J. P.	li mees. Laol
20	Amos	li wanna übbe
21	Mar. Ohw. C 6, 45. e. 1.	aosta wietkäm
22	Sesilia	mend, kui ta
23	Klement	kuningaks sai.
24	Josias	Need kwiitid
25	Kadriina P.	ja preestrid lei
Wiimsest Kõhtust, Matt. 25,		kist Israeli sug
26	23 P. p. 3. A. J. P.	gu-arrudest, ja
27	Isai	mu rahwas, kes
28	Künter	onima südame
29	Emert	andfid Jeho
30	Andrese P.	wat Israeli
		Jummalat ot
		stida, need tullid
		nende järrele

9mal selle ku päwal kouseb päike pole tundi pärrast kello 8. ning lähhab alla pole tundi pärrast kello 3. pädw on pitk 7. 6 agga 17. tundi.

1	Arend		Jerusalemma,
2	Kandidus	Kaunis	Jehowate om-
Kristusse sisse sõitmisest, Matt 21.			ma wannemat-
3	Kr. E. P.	Külm	te Jummalale
4	Agaton		ohwerdama.
5	Wolber	S. S. L.	Meed kinnitastid
6	Nikolaas	lumme	nenda Juda
7	Sabina	→	kuningriiki ja
8	Mar. Sam.		teggid tagge-
9	Juhkum	saddo	wats Salomo-
Lühhet enne wiimisi päwa, Lul. 21.			nt poja Neabea-
10	Kr. E. P.	tuulne	mi. Kui ta ka
11	Luuk 9.	ja	mötles, Jaro-
12	Ottilla	→	beamid läesi Is-
13	Eutisia	E. 12. p.	raeli riki jälle
14	Nikasius	lumme	arratõlita, ja
15	Joanna	→	Jehowa proh-
16	Idia	...	weti Semaja
Joannes Wangi-Tornis, Matt. 11.			lääbi sedra är-
17	Kr. E. P.	tuisf.	rakelis üttel-
			des: Teie ei pea
			mitte ülesmin-
			nema egga jõe-

18	Kristob		oima omma
19	Loth	Kange	wendade was-
20	Abraam	⊙ 6, 59. p. l.	to: minge tag-
21	Toma 9.	Külm	gasi iggomees
22	Peata		omma kotta, sest
23	Udo	ja	se asfi on minno
Joannesse Tunnistusfest, Joan. 1.			läest sündinud;
24	Kr. E. P.	tuul	siis wõttis kün-
25	Joulo 9.	teeb	ningas ja käl-
26	Gene 9.	selle	ta rüü Jehowa
27	3 Pühha	⊙ 2, 14. e. l.	sanna kuulda/
28	Guia 2. P.	→	ja läksid tagga-
29	Noa	aasta	si. Jehowa en-
30	Tawet	→ peäle	dis temmale ka
Sest immels yannemiss. Lul. 2.			tarlust, et ta
31	P. P. Kr. E. P.	ots.	omma riki as-
			jad moisi liikult
			ionel selle ku päwal touseb päike wendeeel
			pärrast kello 9. ja lähhab alla 3. wendel pärrast
			kello 2. päaw on pilt 5. ja üks pool tundi, 6. agga
			18. ja üks pool tundi.

Päike: ja Ku: Warjutamisest.

Sel aastal saab Päike ni hästi kui Ku kaks
ford wariutut, agga neist ei polle enam
kui kaks meie maal nõhtaw: Se esimese
ne sünnib Kuul, sel 13 künla kuus, õhto
kello 9. kui Ma Päike ja Ku wahhel tul-
leb, hakkatus on Kello 9 ja ots kello 11.
Se teine nõhtaw on Päikis, ja se sünnib
25. Heina Kuus, õhto Kello 7. ning üks
werendal kui Ku Ma ning Päike wahhel
tulleb, ja se ots on Kello 8. ning kolm wren-
del. Need teised mollemad on nõggematta.

aias. Ta ehhtas tuggewad linnad Juda
male ja finnitaw neid ja panni nende sisse
roa- ja õlli- ja winawarra. Ja igga õhhe
linna kilpa ja pilka et nemmad wägge hästi
finitud said. Omma Issa Salomoni
wisi järrele õllid temmale paljo naesi ja
liignaesi; sest ta õlli kahheksa teist kümme-
naest

naest wõtnud ja kuuskümme-
nd liganaest, ja finnitaw kahheksa kolma kümme-
nd poe-
ga ja kuuskümme-
nd tüttart. Et nüüd poe-
gade wahhel riki parrast ei piddand rido-
tousma; siis seadis ta Abiat Maaka poe-
ga üllemaks ja wüstriks ta wendade seas,
et ta redda piddi kuningaks tõstma. Ja
teggi ka se polest targaste, ja loutas niust-
keifist ommast poegadest lalale kelge Ju-
da ja Benjamine male, ja panni neid wüstr-
riks kelge tuggewatte linnade sisse, ja andis
neile toidust kül ja kossis neile hulka naesi,
et mässamisest nou ei piddand nende mele-
tullemata.

Ugga, kui Neabeam sai kuningriiki fin-
nitand ja wäggewaks sanud, siis jättis
ta Jehowa kässo õppetust mahha ja keif-
Israel temmaga. Sest nemmad ehhta-
sid ka endile ülles kõrged paigad, ja ebba-
usso sambad ja ied, igga kõrge mäefingo
peäle ja igga halja pu alla. Ja pordo meh-
hi

hi olli ka siin maal: nemmad teggid keige
pagganatte hirmsa wilside järrele, mis Je-
homa Israeli laste eest olli ärra aianud.
Sedda ei woid Jummalä õigus ennam
kannatada, sepärrast satis temma et Rea-
beami wiendamal aastal Sisak Egiptusse
kuningas ülestulli Jerusalemma wasto,
tuhhande ja kahhe saa sõawanõrga ja kue-
kümne tuhhande rüütliga, ja rahwas olli il-
ma arwamatta, mis temmaga Egiptussest
tullid, Eubi-Suki-ja Mora rahwas. Ja ta
sai nende tuggewad liinad kätte, mis Juda
maal, ja tuli Jerusalemma si sadik. Sure
Jummalä wiis on, ennegõ temma omma
wihha hopis pattuste peäle wälja walla b,
et ta neid omma sanna läbbi nomib ja kat-
sub, kas nemmad ennast allandawad, tem-
ma wihha õigeks moistwad ja armo ta
kääst noudwad. Menda teggi ta nüüd ka.
Sest Semaja se prohweet pididi Reabea-
mi ja Juda würstide jure minnema kes
Sisaki pärrast ollid Jerusalemma kogu-

sada. Nemmad walmistasi ennast mol-
lemad sõale. Übial ollid nelli sadda tuhhat
ärrawallitsetud meest, agga Jarobeam seä-
dis taplust temma wasto kahheksa saa
tuhhande ärra wallitsetud wäggewa wah-
wa mehhega. Kui nüüd Übia Semarai-
mi mäele sai, mis Ewraimi mäggisel maal
on, siis tuli temma teise pole loaga, seält
mäelt mahha, astus Jarobeami ja temma
sõawäe ette, ja kulutas neile ja ütles: Kuul-
ge mind Jarobeam ja keik Israel: Eks teil
ei olle teada, et Jehoma Israeli Jummal
se kuningriiki Israeli ülle Tarwetele on an-
nud iggaweste, temmale ja ta poegadele so-
la seädussega se on sesugguse seädussega
mis ei ellades pea lõpma ehk mudetama?
Agga kuida on nüüd se riik Jarobeami kät-
te tulnud? Eks ta olle Tarweti poia Salo-
moni sullane olnud, agga on tousnud ja
omma Issanda wasto pannud, ja temma
jure on koggund tuhjad mehhed, pahharet-

ti suggu ja on wägge wõtnud Neabeami,
Salomoni poja, mo issa wasto : Neabe-
am agga olli noor ja ärna süddamega, ja
ei kinnitanud ennast mitte nende wasto.
Nüüd polle teie sega weel rahhul et teie
mässamisse läbbi ollete issi rikiks läinud,
waid teie tousete Jehowa kunningriki was-
to, mis Daweti poegade kã, ja lodate se
peäle, et teid suur hull on ja et need kuld
wassikad teiega on, mis Jarobeam teile
Jummalaiks on telnud. Ja mis sugune
Jummala tenistus on teie kã? Eks se olle
keik õige Jummala Jehowa kãssowasto?
Eks teie olle Jehowa preestrid Aaroni poi-
ad ja Lewitid ärralütkkanud? ja tete endile
preestrid Jehowa seadmisse wasto, kui mu-
made ja paggana rahwas; kes agga tul-
leb omma kãt lastma tãlta ühbe wãrsiga ja
seitsme jãraga, siis saab ta preestriks nelle
wassikattele, kes ei olle Jummalad. Agga
pange selle wasto tãhhele, kuida meiega se
lug-

luggu on : Jehowa on meie Jummal ja
meie polle tedda mitte mahhajãtnud, ja
wassikad temma assemele pannud. Keik
meie Jummalala tenistusse wiisid on Jum-
mala ennese seadmisse, ja meie polle mid-
dagi omma ennese nou ja tarkusse jãrrele
fenna kõrwa pannud. Need preestrid, kes
Jehowat teniwad on Aaroni potad ja Le-
witid. Needsemmãd süitwad Jehowale
polletamisse õhtori põllema igga õhtõ ja
igga õhto jo suitsetamisse maggusa haifo-
ga rohhud ja seãdwad leibo puhta laua
peäle ja kuld kũnla-jalga et nemmad ta
lampid süitwad põllema igga õhto; nenda
peame meie, mis Jehowa meie Jummal
kãssnud piddada, agga teie ollete tedda
mahhajãtnud ja tete, mis teie ommas me-
les hea on. Sepãrrast on meie eestotsas
wiisiste Jummal ja ta preestrid, ja need
helleda heãlega trumpetid, et need helledas-
te teie wasto hüüdwad. Israeli lapsed!

ärge rappelge mitte Jehowa omma wan-
nematte Jummalasta wasto, sest se ei lähhä
teile mitte korda.

Keik needsinnaßed Abia kõnneð ollid õi-
ged ja head, kui agga keik Judameeste süd-
damed olleßid Jehowa omma waimo läh-
bi ta pole außaste pöörtud olnud. Eks mit-
te Jummal parrast sellesammale rahwale,
kes sin omma wäljast piddise Jummalate
ristusse peäle ni julge olli, prohwetit Jesaia
lähbi kulutas: Mo hing wihtab teie seätud
pühhad. Mis tarwis on mulle teie paljo
ohwid? ärge wötkke ennam tühia annet
rua, kui teie ommad käd wälja lautate,
hwan ma ommad silmad teie eest warjul.
Miksparrast teed sa nenda armas Jum-
mal? Sest teie käd on täis werre süid.
Teie polle omma süddant mo pole pöörnud,
separrast ei kõlba keik teie tö ja ello ei ühte-
gi minno ees. Ja nisammoti on nõudge se
luggu ristit rahwaga, kes omma kirriko-
pihiti-

pihti- ja pühha laua-käimisse peäle loot-
wad, ja nende südda on ueste sündimatta,
se hotab weel ma ilma luetti, warra ja au-
pole. Meist kulutab Jesus meie õnnisteg-
gia: Se rahwas tulleb minno liggi omma
suga, ja auustab mind omma mofkadega,
agga nende südda on kangel minnuß ärra.
Agga ilma aego tenwad nemmad mind, et
nemmad õppetawad õppetussed, mis in-
nimeste käsmisßed on Matt. 15, 8 9. Kei-
kide nende, olgo wanna ehk ue seädusse rah-
wa peäle hüab Jesaias omma ramato I
peatükis: Hingamisse päwal, kus koggos-
dus kõlko kutsutakse, ei woi ma sallidaßedda
nariatumat tööd egga pühhad piddamist,
kui teie ka mitto: palwet loete ja monda lau-
lo laulate, ei kule ma teid mitte. Agga peske
ennast tößisße patto kahhetsemisse ja nut-
misße lähbi, puhhastage ennast ue mele lo-
misße lähbi, saatke ommad kurjad teud mo
silma eest ärra, et omma mele uendamisse

lääbi keik pattud mahha jättate ja kurla
teggemast seisate, õppige head teggema ja
aiage Jummalat wainu wäe ja abbi lääbi
pühhitsemist takka. Et tulge siis ja selleta-
gem oimad asjad isikeskes, ütleb Jehowa:
Kui teie pattud on, kui elle punnased rided,
siiski peawad nemmad ni walgeks sama
kui lummi; kui nemmad punnased on kui
werre karta rie, peawad nemmad omme-
ti walge willa sarnatseks sama, sest Jesus-
se Kristusse Jummalat poia werri puh-
hastab meik keik st pattudest. 1 Joan. 1, 7.

Kuninga Abia head kõnned ollid Jarobeami
melest selged tühiad iuttud, orsego
ma ilma laste melest ei maksa need keike-
kallimad Jummalat sannad, ja temma las-
te maenitjusid on nelle naero wäärt lob-
bisemised. Sepärrast ei pannud temma
neid ka tähhele, waid wiis sel ajal need
warritsejad temma leri ümber et nemmad
Abia wäe peäle takka pidid minnema, ja
muist Jarobeami rahwast ollid Judamees-

te ees, ja need warritsejad ollid nende tag-
ga. Ta mõisles kül Abiat omma rahwaga
sedda wiisi hirmotada ja warsi pakko ai-
da, agga kui Judamehed waatsid ja näg-
gid et neil eest ja takka taplemist olli, siis
kissendasid nemmad Jehowat pole, ja prees-
trid puhusid trumpetidega. Judameh-
hed hakkasid ka karjuma ja taplussele kih-
hutama, ja se sündis, kui nemmad nende
karjusid et Jummalat Jarobeami ja keik
Israeli Abia ja Juda eest mahhaldi, ja
Israeli lapsed põgenesid Juda eest ja
Jummal andis neid nende kätte. Ja Abia
ja ta rahwas löi neist mahha wiis sadda
tühat ärrawallitsetud meest. Ja Israeli
lapsed allandati sel ajal, ja Juda lapsed
wõtsid wägge, sest nemmad toetasid ennast
Jehowat omma wannematte Jummalat
peäle. Ja Abia alas Jarobeami takka, ja
sai temma kääst ärra need linnad, Petelt ja
ta wähhemad linnad ja Jesanna ja ta wäh-

hemad linnad, ja Ewronit ja ta wähhemad
linnad, ja Zarobeam ei saand mitte ennam
rammo Abia aial. Ja kui Abia ennast sai
kinnitanud, siis wõttis ta ennesele nelli teist-
kümmeend naest, ja sünnitas kaks kolmat-
kümmeend poega ja kuusteistkümmeend tü-
tart. Kolmandamal wõlitiusse aastal
läks Abia maggama omma wannematte-
ga, ja nemmad matsid tedda mahha Ta-
weti lüna, ja Aia temma poeg sai kun-
ningaks temma asemel. Kaks aastat
pärast tetda lõi Zummol ka Zarobeamit
pahha haigussega et ta ärrasurvi, ja ta
poeg Nadab sai kül Israeli ülle kunnin-
gaks Aia teisel aastal. Agga et ta kurja
teggi Jehowa silma ees, ja käis omma issa
tee peäl ja temma patto sees, misga ta
saatnud Israeli patto teggema siis top-
peti tedda warsi teisel aastal Abia proh-
weti ennekulutamisse järrele ärra.

Agga Aia, Abia poeg, olli ülle Juda kun-
ningaks

ningaks sanud, ja wallisses Jerusalemmas
ühhe aasta wiet kümmeend. Sest Aia teg-
gi, mis hea ja õige olli Jehowa silma ees,
nenda kui ta issa Tawet. Sepärast olli
ka temma wallitussesse hakkamisess rahho-
linne assti seäl maal kümme aastat. Sed-
da rahholist aega wõttis ta nüüd seks pru-
kida et ta keige esstiri sedda õiget Zummala
tenistust, mis ta wannemad mitmel wiisil
ollid ärrahawitand omma endise ausal
wiisil käskis piddada. Sepärast maenit-
ses temma omma Juda-rahwas et nem-
mad piddid Jehowat omma wannematte
Zummalat noudma ja teggema käsko õp-
perusse ja käskude järrele. Ja siis satis ta
woõrad altarid ja kõrged paikad ärra, ja
murdis ebba-ussu sambad katki ja raius
ied ärra. Ta satis ka keik st Juda lüna-
dest ärra kõrged paigad, ja päikesse kuiu-
d, ja et rahwas enne ta läbbi seks sai maenit-
setud, siis jäi ka kunningriki rahholinne
assti

asfi temma al. Zeiseks kinnitas ta omma
rki ja ehhtas tuggewad linnad Juda ma-
le. Sepärrast holdis Jehowa ka rahholist
asja seäl maal et ühtegi södda ei tousnud
ta wasto neil aastail, sest Jehowa andis
temmale hingada, et keik ta tö piddi hästi
korda minnema. Sedda wiisi maenitset
temma ka ommad allemad ja ütles neile.
Ehhtagem need linnad ülles ja tehkem
mürid senna ümber ja tornid, wärrawad
ja pomid, ni kaua kui se ma weel meie ees
on, sest meie olleme Jehowat omma Jum-
malat noudnud, meie olleme tedda noud-
nud, ja temma on meile annud hingada
ümberkaudo; ja nemmad ehhtasid, ja se
läks nelle korda. Alsal olli ka södda-wäg-
gi, mis kilbid ja pigid kand's. Judast kolm
sadda tuhhat, ja Benjaminist, kes kilpi
kandsid ja ammo woisid illestombada,
kaks sadda ja kahheksa kymmend tuhhat,
keik need ollid wäggewad wahwad meh-
hed.

hed. Kui nüüd Usa ennast nenda olli kin-
nitand ja walmistand, siis tousis ta wasto
ülles Sera se Mora mees ühhe wäega,
mis tuhhat kord tuhhat, ja kolme saa
sba-wanfriga ja tuli Maresani. Ehk nüüd
kül ni suur hulk ta peäle tuli, siiski ei kar-
dand Usa mitte, waid läks ta wasto, ja
mollemad seäd'sid taplust Sewata orgus
Maresa jures. Ja Usa küdis Jehowa om-
ma Jummal pole ja ütles: Jehowa! se
ep olle middagi sinno ees, et sa aitad sedda,
kel ep olle ranimo, selle wasto, kel paljo on;
aita meid, Jehowa meie Jummal, sest sin-
no peäle toetame meie ennast, ja sinno nim-
mel olleme tulnud selle hulga wasto: sinna
olled Jehowa meie Jummal, ärgo sago
sant innimenne joudo sinno wasto. Selle
palwe peäle löi Jehowa need Morameh-
hed mahha Usa eest, ja Juda eest, ja need
Mora-mehhed pöggene'sid ärra. Ja Usa
ias neid takka omma rahwaga Kerarist
sadi,

tabit. ja Mera mehi, ist langsid ut paljo, et nell jauda
e nam ei olud, sen Reid tehti wotimatunista Jehowa
ja temma lortis. Memmad wisi ka waggä paljo se
ti seält ärra. K. ut linnad Kerari ümbertunde lödi ka
sest Jehowa hirmi oli nende peäl. Keit linnad wisi
ka ärra, sest nende sees oli paljo jati. Ja nemmad lödi
ka nende weiste maiad mahha, ja wisi paljo pudde
loju üd ja kaimid ärra, ja tullid tagasi Jerusalema.
Kui Alsa ommarahwaga sai taggasi talund, siis tulla
Zummala waim Ddedi pota Alfarja peäle, ja talas
wäija Alsa wasto ja ütles temmale: Kuulge min
Alsa ja keit Juda ja Penjamini rahwas. Jehowa
teiega, et teie temmaga ollete; ja kui teie tedda nouas
te, siis annab ta ennast teisi leida, ja kui teie tedda
mahha jättate, siis jättab ta teid mahha. Ja sedda
wimmi sama piddid nemmad teige ennamiste meles
piddama. Sest mitto päwa pu is olud ja tullemat
Israellis, et neil ei olle tössist Zummalat egga pre
stut, kes oppetab, egga kässo oppetust. Ja kui te
mal kirtsas ka eht lätte tulleb, siis pöwab temma
howa Israeli Zummala pole ja otis tedda, siis
nab te enmast neisi leida. Alga neis aegus, kui häd
öiete kä, ed alle rahho sel, kes wälja lähheb ja omar
teidust takka nouab, egga sel, kes sisse tulleb, sest wa
karrinad tulleb nenda kui ennamiste on tulnud keit
te peäle, kes nende made peäl on enne ellanud jaly

Abif. ja Mera meht ist langse ni paljo, et neil jouda
eandam ei olud, sest Reid tehti wotmatumaks Jehowa
ja temma laite. S. Nemmad wihi ka waga paljo se
ti seält ärra. A. il linnad Kerar: ümberfoude lodi
sest Jehowa hirm oli nende peäl. Keit linn. d. wija
ka ärra, sest made sees oli paljo saki. Ja nemmad lo
ka nende weiste maiad mahha, ja wihi paljo pudde
loju. S. ja komeid ärra, ja tullid tagasi Jerusalema.
Sui Usa pumarahwaga sai tagasi talnad, siis tuli
Jummal: waim Dedi: pota Maria peäle, ja ta las
wäija Usa wasto ja ütles temmale: Sündge mu
Usa ja keit Juda ja Peniamini rahwas. Jehowa
teiega, et teie temmaga ollete; ja kui teie teidä noua
te, siis annab ta ennast teisi leida, ja kui teie teidä
mahha jättate, siis jättab ta teid mahha. Ja sedda
winih samna piddid: nemmad teige ennamste meles
piddama. Sest mitto päw: on is olud ja tudewat
Israelle, et neil ei olle wassi: Jummalat egga per
stut, kes appetab, egga kasso appetust. Ja kui te
mal kiffas ka eht lätte tulleb, siis pötab temma
howa Israeli Jummalat pole ja ohiw teidä, siis
nab te ennast neisi leida. Alga neis eegus, kui häb.
hiete ka, ed alle rahho sel, kes wälja kähheb ja oma
teidust takka nouab, egga sel, kes siise tulleb, sest pa
karriga tulleb nenda kui enne: wiste on talud keit
te peäle, kes nende made peäl on eane euanud jasy.

